

LINGVISTIKAOLÜMPIAADI LÕPPVOOR

2. aprill 2022. a

Nimi:

Kool:

Klass:

Telefon:

E-post:

1) Lahenda **iga ülesanne** loetava (!) käekirjaga **eraldi lehel** (lehtedel) ülesannet ümber kirjutamata. Lahendamiseks võid kasutada ka lehte, millel on trükitud ülesanne.

2) Kirjuta lahendatava **ülesande number ja oma kood** ülesande lahenduse **igale lehele**. Ainult sel juhul on tulemuste täpne arvestus tagatud.

3) **Põhjenda** oma vastust. Täiesti korrektseid, kuid põhjenduseeta vastuseid hinnatakse madalamalt.

ÜLESANNE 2

HANUNOO KEEL

(Theodor Cucu, Paul Helmer;
tõlkinud Miina Norvik)

Hanunoo keel on Austroneesia hõimkonda kuuluv keel, mida räägitakse Filipiinidel Mindoro saarel. Keelel on umbes 13 000 emakeelset kõnelejat.

Antud on fraasid hanunoo keeles ja nende tõlked suvalises järjekorras.

A. Leia vastavused ja kirjuta õige täht tühja lahtrisse.

	<i>barás</i>	a)	peaaegu must
	<i>rikut malatuy</i>	b)	värske rohi
	<i>rikut marara'</i>	c)	kuivanud rohi
	<i>barás ma:biru</i>	d)	selge taevas
	<i>lánjit malagti'</i>	e)	videvik/hämarik
	<i>búsaŋ malatuy</i>	f)	liiv
	<i>lánjit mabi:rubi:ru</i>	g)	must liiv
	<i>mabi:rubi:ru</i>	h)	lill
	<i>lánjit marara'</i>	i)	värske lill
	<i>marara'</i>	j)	punane
	<i>búsaŋ</i>	k)	kuiv taevas*
	<i>malatuy malagti'</i>	l)	heleroheline

*kirjeldab taevast, kui niiskustase on väga madal

B. Tõlgi eesti keelde. Kui on võimalik mitu tõlget, pane kirja mitu varianti.

- a) *malatuy ma:biru*
- b) *barás marara'*
- c) *búsaŋ malatuylatuy*

C. Tõlgi hanunoo keelde. Üks tõlge kattub ühe A-osa tõlkega.

- a) koit
- b) roheline rohi
- c) valge liiv
- d) närtsinud lill
- e) tumepunane

ÜLESANNE 3

KOMNZO KEEL

(Miina Norvik)

Komnzo on paapua keelte hulka kuuluv keel. Tegemist on ennekõike ühe küla keelega – selle umbes 250 kõnelejat elavad Paapua Uus-Guinea lõunaosas asuvas Rouko külas.

A. Leia vastavused ja kirjuta õige täht tühja lahtrisse.

Arvsõna	Tähendus
<i>näbi fta a eda nibo a eda</i>	a) 5
<i>eda fta a asar nibo a asar</i>	b) 6
<i>nibo a asar</i>	c) 7
<i>tabuthui nibo a tabuthui</i>	d) 10
<i>etha nibo a etha</i>	e) 16
<i>tabuthui</i>	f) 21
<i>eda fta</i>	g) 35
<i>eda nibo a asar</i>	h) 72
<i>etha fta</i>	i) 50
<i>nibo a näbi</i>	j) 56
<i>näbi fta a etha nibo a eda</i>	k) 100
<i>nibo</i>	l) 108

B. Kirjuta numbritega.

- a) *nibo a eda*
- b) *eda fta a näbi*
- c) *etha fta a etha nibo a tabuthui*

C. Kirjuta sõnadega.

- a) 36
- b) 70
- c) 99

ÜLESANNE 4

TSISTERTSLASTE NUMERAALID

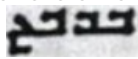
(Linda Freienthal)

1098. aastal Prantsusmaal benediktiini munkade loodud tsistertslaste ordu kasutas tsistertslaste numeraale. Need loodi 13. sajandil umbes samal ajal, kui araabia numbreid tutvustati Kirde-Euroopas. Numeraale kasutati pigem aastate, lehekülgede, indeksite jmt nimekirjade märkimiseks. Siin ülesandes on toodud kaks väljavõtet tsistertslaste 13. sajandil kirjutatud manuskripti indeksist, mis kasutab nende numeraalide üht varasemat versiooni. Indeks on raamatu lõpus olev sõnade nimekiri, mis viitab, millistel lehekülgedel antud sõna on mainitud. Tutvuge indeksiga, kirjeldage numeraalsüsteemi ja vastake küsimustele.

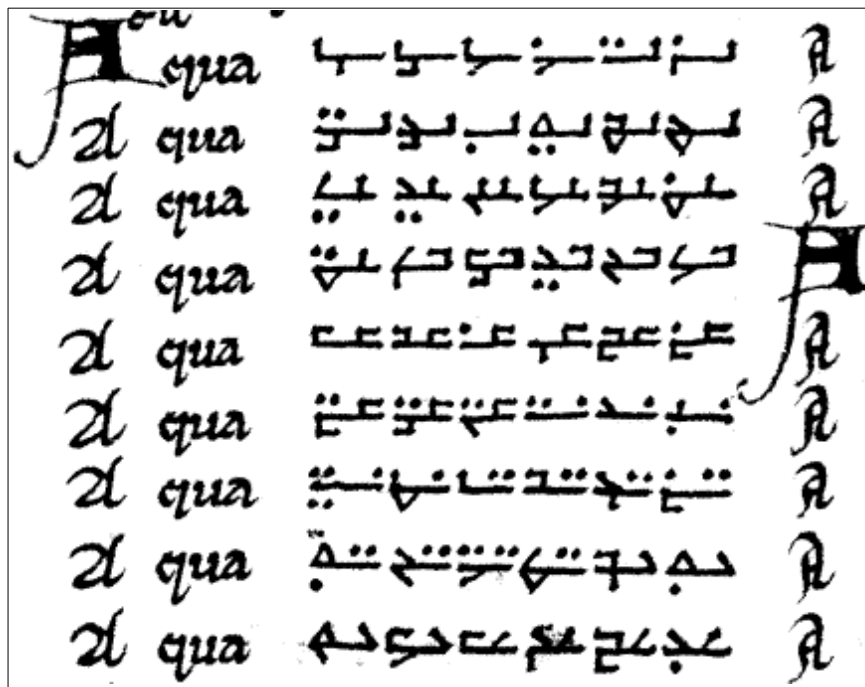
Pange tähele, et suurim leheküljenumber väljavõtetes on 870 ja väikseim 2.

Kahes kohas on järjekord paigast ära. Väikseimat lehekülge, kus sõna *deus* esineb, märgib hoopiski teise rea esimene element, ning sõna *dies* esinemuste puhul peab järgmised kaks arvu omavahel ära

vahetama:

Leheküljel 343 ( ) mainitakse nii *aqua*, *dextera* kui ka *diabol*.

(ülesanne jätkub järgmisel lehel)

- A. Kirjeldage numeraalide süsteemi.
- B. Mis on suurim arv, mida sellise süsteemiga kirjutada saab? Kirjutage see.
- C. Kui 4343 on ۵۲, siis kuidas on 1918?
- D. Nii *diaboli* kui ka *aqua-t* mainitakse kahel leheküljel korraga: ۹۰ ja ۹۱ .
Mis leheküljed need on araabia numbrites?
- E. Kirjutage oma sünniaasta araabia ja tsistertslaste numbritega.

ÜLESANNE 5

TŠEROKII KEEL

(Küllil Prillop)

Tšerokii keel on irokeesi keelkonna lõunarühma kuuluv ohustatud keel, mida kõnelevad emakeelena Ameerika Ühendriikides Oklahomas ja Põhja-Carolinas elavad tšerokiid.

On antud mõned tšerokiikeelsed laused ja sõnad ning nende tõlked eesti keelde.

<i>gansda hinidoha</i>	sa kasutad pulka
<i>uganasda adalitsisdisgi hineha</i>	sa hoiad [käes] magusat porgandit
<i>udoda ugasda ugama hinehneha</i>	sa annad vanaisale magusat suppi
<i>goi hinehiyaa</i>	sa jätab õli [maha]
<i>udoda wesa hiyakaneha</i>	sa annad vanaisale kassi
<i>unega alasgalodi hihwahtiha</i>	sa leiad valget palli
<i>dalonige gohveli hihnidoha</i>	sa kasutad kollast paberit
<i>wesa nuna hihneha</i>	sa annad kassile kartulit
<i>ama</i>	vesi
<i>digohwelodi</i>	pliiats
<i>gadahlida</i>	nool
<i>kwana</i>	virsik
<i>uhnawo</i>	särk
<i>unvdi</i>	piim

A. Tõlgi eesti keelde.

- a) *unega wesa dalonige kwana hihneha*
- b) *unega uhnawo hihneha*
- c) *gadahlida hinidoha*
- d) *alasalodi hihidoha*

B. Tõlgi tšerokii keelde.

- a) sa annad palli
- b) sa annad kollasele kassile magusat piima
- c) sa leiad vett
- d) sa hoiad valget pliiatsit

C. Seleta oma lahendust.